

ZENTAI HIRLAP

HELYI ÉS VIDÉKI-ÉRDEKŰ TARSADALMI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEAK UTCZA 363. SZ.

Kéziratok visszaadására nem vállalkozik a szerkesztőség.

MEGJELENIK MINDEN VASRÁNAP.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizetési árak:

egész évre 4 frt., félévre 2 frt

Hirdetések és nyilttér díjazása megállapodás szerint.

Országos Katolikus Kongresszus.

Minden híthű katolikus ember szeme figyelve tekint hazánk fővárosára, minden buzgó katolikus magyar honpolgár szive elenállhatatlanul vonzódik Magyarország szívéhez, minden hű fia a magyar katolikus egyháznak minden más foglalkozást félretéve iparkodik feljutni Budapestre az országos katolikus kongresszusra. Hazánk valamennyi számbavehető társadalmi osztálya rendezett már országos gyűlést az ezredéves ünnep alkalmával; de egyetlenegy sem volt oly nagyfontosságú, egyetlenegy sem bírt oly nagy jelentőséggel, egyetlenegy sem képviselte oly méltóképpen az ezredéves ünnepet, egyetlenegy sem fejezte ki oly megfelelően az ezredik év nagyjelentőségét, mint az országos katolikus kongresszus, melyet az ezredéves ünnepély alkalmával rendeznek a magyar katolicizmus hőselkű zászlóvivői, melyen hazánk katolikus polgárai Magyarország legelső főpapjának vezetése alatt fognak tanácskozni a legfontosabb katolikus kérdések fölött.

A katolikus hitélet kosszas lethargikus álmából az utóbbi évek sajnálatos eseményei következtében hazánkban is kezd ébredezni és örvendetes lendületet vesz. Sajnos, de való, hogy nálunk a katolicizmus oldott kéve volt már régidők óta, melyet ki-ki kénye-kedve szerint hajlíthatott ide-oda, tördelhetett darabokra a katolikus ügyek kimondhatlan kárára. Annál örvendetesebb jelenségül tekinthető ama körülmény, hogy újabb időben végre a magyar katolikusok is kezdenek tömörülni, hogy egyesült erővel védjék meg Istentől adott jogait. Majdnem mindennap új és új katolikus egyesületek alakulnak hazánk minden vidékén, hogy a magyar katolikus egyesületi életnek nagy-

fontosságú hivatását teljesítsék. És talán sohasem volt oly nagyfontosságú hivatásuk, mint napjainkban, midőn a keresztény szellem nagyrészt kiküszöböltetett a családokból, sőt a társadalomból is. Ezen katolikus egyesületeknek képezi nehéz, de nem kivétel feladatát, hogy társadalmi életünkben visszaállítsák a keresztény szellemet; az egyént családot és társadalmat meghódítsák a katolikus eszméknek; és így visszaállítsák és megszilárdítsák azon alapot, melyen hazánk annyi sok balszerencse között egy ezredéven át szilárdul megállott.

Roppant vállalat ez! Visszaállítani azt az alapot, melyet annyi éveken át jobb ügyhöz méltó buzgalommal és szilárd kitartással ástak alá istentelen kezek; megszilárdítani azt az alapot, melyet a gonoszirányú korszellem olyannyira megingatott: erre egyes ember ereje kevés, sőt az egyes katolikus egyesületek különmüködése sem elegendő! E nagy vállalat csak egyesített erővel, vállvetett igyekezettel vihető ki! Mert igaz ugyan, hogy sok katolikus egyesület keletkezett hazánkban az újabb időkben; azt sem lehet tagadni, hogy ezen egyesületek sok helyen szép eredményeket értek el: azonban be kell vallanunk, hogy az egyesületi élet tevékenységének terén még nagyon is a kezdet kezdetén vagyunk; működésünkben nincs meg az egyöntetűség, ami pedig föltétlenül megkívántatik a sikeres működéshez.

Éppenazért kimondhatlanul örvendetes az országos katolikus kongresszus életrevaló eszméje; kiváló elismerés illeti meg azon vezéregyéniségeket, kik lankadatlan kitartással, ernyedetlen szorgalommal lehetővé tették eme nagyfontosságú országos gyűlés megtartását: mert ez lesz hivatva tömöríteni hazánk katolikus lakosságát, szoroson egy-

máshoz fűzni az ország minden részében szétszórtan álló katolikus egyesületeket és felállítani azon szükséges vezéreszméket, melyek a különféle katolikus egyletek működését egy mederbe terelik és így a kitűzött magasztos czélok elérését lehetővé teszik.

Csak néhány nap választ még el bennünket az országos katolikus kongresszustól. Ugyanis f. hó 17. 18. és 19. napjaira vannak összehíva az ország mindennemű katolikus egyletei, hogy ezen országos nagygyűlésen impozáns alakban nyilatkozzék meg a magyar katolicizmus hazánk szívében, hogy a legfontosabb katolikus kérdések együttesen megbeszéltesse, hogy a katolikus egyesületek működése egy irányba tereltesse, hogy a haza katolikus polgárai nemes lelkesedést merítsenek ama fáradozásra és kitartásra, mely nélkül remélni sem lehet a katolikus dolgok jelenlegi szomorú állapotának jobbra fordulását, a katolicizmus szent ügyének diadalát.

Nagy feladat vár tehát ezen országos katolikus kongresszusra. És hogy eme nehéz feladatot annál sikeresebben oldhassa meg, külön szakosztályokban fogja a kitűzött kérdéseket előzetesen tárgyalni. Négy szakosztályra vannak felosztva a különféle egyesületek: az I. a hitbuzgalmi és jótékonyági egyesületeket, a II. az irodalmi egyleteket, a III. a társadalmi egyesületeket és a IV. szakosztály a legény- és munkásegyleteket foglalja magában. Az egyes szakosztályok két napig fognak tanácskozni és tanácskozmányaik eredményét az augusztus 19-én tartandó közös nagygyűlésen fogják előterjeszteni, mely az országos kiállítás kongresszusi nagytermében fog megtartatni az összes jelenlevő katolikus közönség jelenlétében és részvételével. Ezen

A „ZENTAI HIRLAP” TÁRSZÁJA.

Lenke.

— Elbeszélés. —

Írta: Polgár Géza.

Haragosan süvített végig a hideg őszi szél a Baróthy-kastély előtti végtelen hosszú hársfasoron, s az ágakon lassacskán sárguló faleveleket kíméletlenül tépdeste le és szórta szerte a kavicsos úton. Sőhajtoztak a fák, sirva zizegtek a még rajt maradt falevelek, hogy az ő hosszú, halált utánzó téli álmuk elő hírnöke őket is leszakgatja. Pedig ez csak a hatalmas természet sohajtása volt, mely a vénülő anyaföld szívéből fakadt újra meg újra, hogy aztán alaposan kisérv magát annál nagyobb megadással vesse alá a küszöbön levő kegyetlenül hideg, egyhangú télnek. Hiszen mindnyájunknak megkönnyebbülést nyújt, ha elpanaszolhatjuk bajainkat valakinek, és, ha szívfüjdalmainknak szabad folyást engedünk, sokkal bátrabban szállunk szembe mindennel, ami még következik. És ha már senkinek sem panaszkozhatunk, akkor is mindég hű barátunk marad a szabad természet, az erdő, s az ő néma szülőttei: a fák, a bokrok mindig meghallgatják panaszainkat és a tovaördülő levelek elszállítják a bujkáló szellő szárnyain, enyhet balzsamot hintve az epeztő bűba hullott ember szívére . . .

Lenke, a Baróthy-kastély tulajdonosának 8 éves viruló leánykája is sirva panaszkodott a körülötte sugdosó bokroknak, pedig nem is marta szívecskéjét valami szörnyű fájdalom, csak valami ártatlan gyermekesinyt követett el és apjának szigorúsága elől menekült a szabadba. Kérte a jó Istent, hogy küldené el az ő jóságos mentőangyalát, a ki neki annyiszor volt már a segedelmére; nyájas szavaival már annyiszor kiszabadította a büntetés alól. És ez a jóságos mentőangyal senki más nem volt, mint Laborcz Jenő, — Lenke atyjának testi-lelki jó barátja. Laborcz Jenő — ki naponta

átlovagolt Baróthyékhoz — egészen visszavonultan élt. Az élet örömeiről már rég lemondott; nem várt ő attól semmi! sem. Legnagyobb örömét abban lelte, ha átjöhett ide, mert itt szívesen fogadták és elbeszélgethették legjobb barátjával, Baróthyval, meg a kis Lenkével, akiket egyedül árasztott el aglegény szive összes szeretetével. Ma is megjelent Jenő a fasorban és így Lenkének nem is kellett soká várakoznia. Amint meglátta Jenőt, dobogó szívvel futott eléje, s néhány percz múlva már ott pihent a karjaiban. Jenő tüstént bevitte őt apjához, hogy az apa és leány közti differenciákat eloszlassa. Hisz' oly jó barátok voltak ők ketten, hogy Jenőnek csak egy szavába került és Lenke büntetlenül mehetett tovább játszani. Laborcz Jenőnek senkije sem volt Baróthy kivül, a ki jó szívvel fordult volna feléje és ezt főképen viztató külsője tette. Arczát felszántotta a kéréllhetetlen himlő, de jobban elrűtította azt egy hatalmas kardvágásnak vérvörös forradása, a mely a balszemétől lefelé, egész az álláig hatolt és arcának ijesztően félelmetes külsőt kölcsönzött. Ezt a vágást a kis Lenke anyjéért, Csetneky Endrétől, a szomszéd földbirtokostól kapta. De ez régen, régen volt. Azóta a kis Lenke anyját elvesztette. Azt mondták neki, hogy meghalt, hogy el is temették. A kis Lenke nem is ismerte őt, s amikor említik, mindég megsiratja. Pedig ez a nő nem halt meg, csak a könnyelműség tartotta távol az öreg Csetneky Endrével együtt, aki elesébitotta, nem tudni hová, nem tudni merre. Mielőtt ők ketten nyom nélkül eltűntek! Jenő, mint a Batóthy ház igaz barátja, kételyeket támasztott Csetneky Endre tisztá jellemével szemben. Ebből keletkezett az a párba, a melynek emlékjele Jenő arczát éléketleníté.

A kis Lenke azonban nőtön nőtt, szívecskéje egyszerre csak nem holmi apró cseprő büntettesek miatt dobogott hevesebben, hanem egészen más érzés nyugtalanította. Jenővel szemben ő min-

dig közlékeny volt, nem tartózkodott hát most sem attól, hogy szívügyét előtte feltárja, könyes szemekkel fordult a nemes szívű házibaráthoz, pusztán tekintete oly csábítóan kérő, oly beszédesen könyörgő volt, hogy Jenő most sem tudott ellen állani, Lenke elmondta Jenőnek, hogy vagy megkapja férjéül azt akit imád, vagy meghal bánatában.

— Tehát mondd édes Lenkém, ki az, kit férjedül szemeltél ki?

— Csetneky Géza, fia a mi szomszéd földesurunknak Endre bácsinak . . .

Jenő hirtelen forró csókot nyomott Lenke ajkára, nehogy az észre vegye azt a hirtelen változást, a mely az ő arczát még ijesztőbbé tette e név hallatára. Jenőnek minden csepp vére az arczába szökött, szíve hangosan dobogott és csak hosszú idő múlva tért ismét magához felindulásából.

— Tehát csakugyan, nagyon szereted, kimondhatatlanul szereted azt a fiút?

— Végtelenül!

Pillanat alatt vonult Jenő agyán keresztül a mult. Az öreg Csetneky az anyát, a fia most a leányt! . . .

És ezért a fiúért emeljen ő szót Baróthy-nál, ezért? nem soha! Ezt a fiút nem szabad Lenkének szeretnie — gondolá magában — és nem is fogja őt szeretni.

De a mint Jenő Lenke szemei közé nézett, elfelejtett minden felindulást, el minden keserűséget, mert hiszen Lenke mitsem tudott, — anyját nem is ősmerte, ő ártatlan.

— Édes Jenő, szólt Lenke, ha csak egy párnyi szeretet van szívében irántam, szólni fog az apámnak, mert ő nélküle érzem, nagyon, de nagyon szerencsétlen lennék . . .

— A te boldogságodért mindent megfogok tenni, — szólt Jenő küzködve önmagával.

Laborcz Jenő körülbelül egy negyedóra óta tárgyalt már barátjával Lenke és a fiatal Csetneky

nagygyűlésen Vasary Kolos hercegprímás fog elnökölni és a magyar püspöki kar is részt fog venni.

Miután pedig az ügy kiváló fontosságánál fogva igen óhajtott, hogy hazánk katolikus polgárai minél számosabban résztvegyenek ezen országos katolikus kongresszuson, a rendező bizottság minden lehető megtett arránézve, hogy az ország minden részéből jutányosan lehessen arra fölmenni és azon résztvenni. A vasúti menetjegyek ára csaknem felére van a felutazó tagok részére leszállítva, oly olcsó lakások és oly jutányos étkezés van biztosítva számukra, hogy alig kerül valamibe a kongresszuson való részvétel.

Nagyon előnyös a kongresszus tagjaira nézve azon körülmény is, hogy egyúttal az ezredéves kiállítás is megszemlélhetik és testületileg vesznek részt a szentistvánnapi bucsun is, mely az ezredévre való tekintetből kiváló fényvel fog ez idén megtartatni. Még élénk emlékezetünkben van a pár hóval ezelőtt rendezett díszfelvonulás, melyen impozáns fényben lett ország-világ előtt bemutatva a harcziás magyarnép. díszes nemzeti öltözetében, ragyogó fényében: méltó tehát és igazságos, hogy a magyar nemzet ezen hagyományos országos bucsuünnepsége is a lehető legnagyobb fényvel ünnepeltessék meg az ezredik évben Szt. Istvánnak, Magyarország első főként koronás királyának tiszteltetére. Ő hazánknak, a keresztény Magyarország tulajdonképeni megalapítója; ő tette le ama szilárd alapot, melyen hazánk ezer év óta fennáll; neki köszönhetjük, hogy egy vészterhes ezredév után is él a magyar nemzet e hazán: ha nincs Szt. Istvánunk, nincs hazánk! Amily igaz, époly jellemző hazánk első főpapjának emlékezetes mondata: karddal szereztek meg számunkra őseink, keresztel tarthatjuk meg unokáinknak e szép hazát! Szent István dicső emlékezetének ünnepelése, a keresztény Magyarország megnyilatkozása lesz ezen bucsu: illó tehát, hogy Szt. István unokái minél számosabban jelenjenek meg azon és buzgó imában kérjék dicsőült szent királyunk atyai pártfogását egy második ezer évhez!

A kongresszus programtervezete a következő:

Augusztus 17. hétfő.

Régen 9 órakor ünnepélyes Veni Sankte és szent mise a belvárosi templomban. Mise után a katolikus egyetlek és egyleti élet felajánlása Jézus Legszentebb Szívének.

(A templomban a különböző egyesületek, testületek zászlakkal jelennek meg és sorfalat állanak.)

Délelőtt 10 órakor a kongresszus megnyitó ülése.

Délután 2—5-ig a szakosztályok tanácskozásai.

Délután 5 órakor az Aquinói Szent Tamás-Társaság díszgyűlése a papnevelő intézet nagytermében.

Este 8 órakor ismerkedési estély.

Augusztus 18. Kedd.

Régen 8 órakor ünnepélyes szent mise a belvárosi templomban ő Felsege, apostoli királyunk születése napja alkalmából.

Délelőtt 9—12-ig a szakosztályok tanácskozásai.

Délután 2—5-ig szakosztályok.

Délután 3—6-ig ünnepélyes Szentségimádás az Angol-kisasszonyok templomában.

Augusztus 19. Szerda.

Délelőtt 9 órakor a kongresszus nagygyűlése a kiállítási ünnepségek csarnokában.

Két órakor díszbéd a kiállítás területén.

Délután 6 órakor az orsz. központi kath. legényegyletek jubiláris ünnepélyei.

Augusztus 20. Csütörtök.

Délelőtt a kongresszus részt vesz a szentistvánnapi körmeneten. A katolikus legényegylet ünnepségei.

Hogy a kongresszus idején az Eucharista-Társulat papjainak és az oltár-egyesületek tagjainak külön is alkalom nyíljon a Legföls. Oltári-szentségben köztünk élő isteni Üdvözítő iránti imádatos hódolatuk ünnepélyes nyilvánítására, a Legföls. Oltári szentség augusztus 18-án (kedden), mint a kongresszus második napján, a budapesti angol-kisasszonyok templomában (Belváros, Lipót-utca), délután 3 órától esti 6 óráig nyilvános imádságra fog kitétetni, és ezzel egyidejűleg a szentségi egyesületek közös értekezletet fognak tartani.

Ezen alkalmából a sorrend a következő:

3 órakor: Szentség-kitétel;

3—4 óráig: Közös szentségimádás az Eucharistia-társulat papjai által, melyre a kongresszus alkalmából a székesfővárosban időző egyházi férfiak tisztelettel meghívotnak.

4 óra után: az Eucharistia-társulat tagjai és az oltár-egyesületek egyházi és világi vezetői az Angol-kisasszonyok házában nagytermében közös értekezletet tartanak.

6 órakor: szentséges áldás a templomban. A szent áldás után a legföls. Oltári szentség visszahelyeztetik.

Az orsz. közp. kath. legényegyletnek negyven éves fennállása emlékére rendezett ünnepély műsora.

Augusztus 19-én délutáni 6 órakor díszgyűlés, melyet társasvacsora követ.

Augusztus 20-án reggeli 6 órakor az összes katolikus legényegyesületek az egyesületi házból elindulnak, hogy a Szent-István körmeneten résztvegyenek.

Augusztus 20-án délutáni 6 órakor, díszelőadás: Az ipar-diadala. (Szövegét írta: Rosty Kálmán S. J. zénéjét szerző: Vavrinecz Mór.)

A díszelőadást társasvacsora követi.

Fel tehát a katolikus kongresszusra! Ez legyen jelszava minden igaz magyar katolikus honpolgárnak. Tudjuk, hogy a keresztény vallás képezte egy ezredéven át Magyarország szilárd alapját: ne szégyeljük tehát megvallani, hogy katolikusok vagyunk és ne rösteljünk egy kis fáradságot az utazásra, hogy az országos katolikus kongresszuson nemes lelkesedést merítsünk, kitartó buzdulást nyerjünk vallásunk szent ügyének érdekében, mert csak ugy lehet reményünk egy második ezredévhez, ha visszaállítjuk hazánk keresztény alapját. Bontsuk ki bátran és lengessük szabadon azt a katolikus zászlót, melyre a magyar katolicizmus diadala lán-goló betűkkel van felírva!

Föl a katolikus kongresszusra!!!

Igazgatói kérdés az iskolai széken.

A polg. közs. iskolaszék az igazgatói kérdés megoldása tárgyában f. hó 1-én Szombaton d. u. 5 ótörök ülést tartott.

Az ülés lefolyásáról nyert értesülésünk a következő:

Az ülés tárgyát az iskolaszék 1895. évi 65-ik számú határozatával megoldásra kifizűtt igazgatói kérdés képezte, elnök előbeajjtásával azon körülménynek, hogy köztudomás szerént az igazgatói állás elhalálozás következtében üresedésben van, s így ennek betöltése iránt most már haladéktalanul intézkedni kell, sőt azt is feleslegesnek tartja magyarázni, hogy milyen fontos ezen ügy s ezen kérdés nek tanügyi viszonyainknak megfelelő megoldása, felkéri az iskolaszéki tagokat, hogy félre tévén minden mellétekintetet, tisztán az ügy fontossága lebegjen előttük: szóljanak hozzá az ügy érdemleges megoldásához?

Elsőnek Matkovits József isk. tag szólalt fel: A júl. 30-án tartott előértekezleten már egy ízben mondta nézetét az igazgatói kérdés megoldására vonatkozólag, most kifejté álláspontját újolag hivatalosan a következőkben:

Tudva való dolog a multból, hogy Czehe Győző az összes népoktatási tanintézetek igazgatásával járó teendők ellátását nem győzte, miért is a polg. leányiskola vezetésének az összes el. népiskolák igazgatói teendőitől leendő elkülönítése iránt is történtek felszólalások, sőt az 1885-ik évi 65-ik számú iskolaszéki határozat az igazgatói kérdés megoldását és rendezését napirendre kitzűtte, — ezért a következő indítványt terjeszti elfogadás végett az iskolaszék elé:

Dühtől szikrázó szemekkel vágott most vissza Jenő, hogy az az ember én vagyok és e beavatkozásomra igaz, őszinte szerelmem ad jogot. — Így tehát egyikünk fölösleges — szűlt Géza indulatosan.

— Ez az én véleményem is.

A legszigorúbb feltételek mellett állottak ki másnap Laborez Jenő és Csetneky Géza éles karddal, élet halálra. Negyedszer csaptak össze, de mindketten sértetlenül állottak meg. Vad dühvel csaptak össze újra és most Laborez Jenő könnyű karecolást ejtett Csetneky mellén lefelé, de most Jenő kardja — fájdalom — félrefordulva Géza nadrágján megakadt és ebben az őrizetlen pillanatban Géza egész erejével vágott Jenő felé, mely csapás végzetes volt. Bal állától kezdve, a befordult sebtől, melyet Géza atyjától kapott Jenő, végig vágta nyakát, mellét, bordáit oly mélyen és oly erővel, hogy a kard szíveig hatolt és Jenő halálát okozta. Hőrógve nyujtotta Jenő kezét Géza felé és halálusájában csak ennyit mondott az oda-siető Gézának:

— Atyád a szülőjét, — te az ő egyetlen igaz barátját ölted meg Lenkének. Szeresd azt a nőt, mert most már rajtad kívül igazán nincsen senkije. Éljetek boldogul...

Jenő lecsukta örökre szeméit, kiadta nemes önfeláldozó lelkét, mely elszállt minden vigasz nélkül.

Amint a párba híre elterjedt és azt Lenke is megtudta remegve a felindulástól futott haza és hatalmas velőtrázó sikolylyal omolt férje karjaiba, halál rebegve az Urnak, hogy őt tartotta életben.

érdekében. Am Baróthy nem akart hallani sem arról, hogy leánya nevére legyen felesége esábitójának.

— Nem! Ez a házasság nem fog megtörténni, inkább maradjon a leányom főkötő nélkül, de ahhoz az emberhez nem adom!

— De gondold meg édes Baróthym! Hiszen ártatlanok ők mindketten, miért bűnbödjének hát szülők vétkes könnyelműségéért. Elég bűnfetés volt rájuk az, hogy a fiú apját, anyját pedig elveszté a leány.

Amint így beszélt a nemeslelkű Jenő Baróthynak, egyszerre csak megnyílt az ajtó, a melyen Lenke egyenesen atyjához futott, átölelve annak térdét esdve könyörögni a beleegyezésért...

Mindent hallott a leány és mégis rajong Gézáért.

Tovább nem ellenkezett az öreg Baróthy és beleegyezett...

Megint sugdosnak a fák ágain a reszkető levelek. Van miről! A Lenke szomorúságáról. Mily kínos fordulat, hogy azok, akik esküvő előtt még esodaszerű imádsással rajongtak egymásért, most boldogtalanok, mert nem szeretik egymást. Lenke némán, fájdalmasan, megtörve közeledik a fásor mentén ágaskodó kúthoz. Odaér! Megáll előtte és szólni kezd hozzá, beszél, folyton beszél és ez jól esik bánatos szívének. Elmondja minden keserűségét annak a mélységes kútnak, amely némán nyeli el a szegény, fiatal asszony bánatát. Hej, csak ereje volna hozzá, csak bátorsága volna hozzá, csak ne kellene többé panaszkodnia: ha véget tudna vetni ennek a küzdelmes életnek. Hiszen csak egy ugrás, és vége mindennek. Szegény Lenke azt hitte, hogy minden üdvét, minden boldogságát feltalálja Gézában, aki azonban a helyett, hogy szerette volna, keményen bánt vele, mindjárt a második héten összetűzött Lenkével. Kiszidta, szivtelenül elűzte a háztól. Az Isten megszánta Len-

két, arra hozva régi jó barátját Laborez Jenőt, a kinek minden fájdalmát elpanaszolhatta ismét. Jenőnek kimondhatatlanul megesett a szíve a szerencsétlen gyermekén, de most az egyszer igazán nem tudta, hogy mit tegyen. Biztatta Lenkét, hogy majd megváltozik az ura, csak menjen vissza hozzá.

Lenke fájdalmas zokogással tagadta meg barátja kívánságát.

— Inkább magával megyek Jenő, a hová akarja, de ahhoz az emberhez soha!

Jenő félre simította homlokán az őszülő fűrtököt, de csak azért, hogy a verejtéket törölje le onnan, melyeket a bánatos asszony eme kijelentése üzött oda.

— Nem, nem édesem, — szűlt Jenő reszkető hangon — inkább én magam beszélek férjeddél, majd megbékítlek én benneteket, ne félj semmit, még ma visszamegy hozzá. Kell, hogy szeressétek egymást, hiszen Isten előtt esküdtetek örök hűséget egymásnak. Ezzel bevezette Lenkét atyja kastélyába és sietve eltűnt, nehogy megszűnjön uralkodni önmagán, nehogy megszegje nemes gondolkodásának folyását.

És elment egyenesen Csetneky Gézához. Itt összeszedte minden erejét, hogy a szívéhez férközhessen ennek az embernek, aki oly könnyelműen üzte el magától a legjobb asszonyt, a legszeretőbb hitvest, hogy hódoljon kicsapongó hajlamainak. De bármilyen ékezen szűlt is Gézához, ez jóformán rá sem hederített Laborez Jenőre. Csak amikor kijelentette Jenő, hogy ha ő nem, akkor majd más valaki fog akadni, aki megbecsülje ezt a szerencsétlen nőt, aki magához vegye és megadja neki azt a boldogságot, a melyet Isten és emberek előtt megkövetelhet magának — ekkor felugrott Géza és a legvakmerőbb módon kérdezte Jenőtől, hogy: ki az az ember, a ki oltalmazni akarja őt és mi jögon avatkozik az ő családi ügyeibe?

Halározatilag mondja ki az iskolaszék, hogy a polgári leányiskolai és az elemi iskolai igazgatói állást elkülöníti, s így két külön igazgatói állást szervez, még pedig tekintettel arra, hogy jelenleg a négy osztályú polgári leányiskolánál két tanszék lemondás folytán üresedésben van, ezen két tanszékét férfi tanerőkkel tölti be az iskolaszék. Ezen tanerők egyike bizassék meg megfelelő díjazás mellett a polgári iskola vezetésével és igazgatásával is. Az összes elemi iskolák igazgatására pedig választassék népiskolai tanítói oklevéllel egy elemi népiskolai igazgató tanítási kötelezettség nélkül. A megválasztandó két igazgatói fizetését a következőképpen állapítván meg: Czehe Győzőnek 950 fites igazgatói évi fizetése töltsék meg 50 forinttal, s így ezen ezer forintot élvezze a népiskolai igazgató. A polgári iskolai tanító évi fizetése 850 forint, s az igazgatói teendők végzéseért töltsék meg 150 fittal, s az így kiegészített 1000 fittal pedig a polg. iskolai igazgató tanár fizetését képezze, mely illetményért remélhető, hogy teljesen alkalmas tanerő nyerhető a polgári iskolához, — mindkettőnél a szokásos öt-öt éves pótlékok élvezete mellett.

Ezzel eleretik, hogy csekély anyagi áldozattal a polg. iskola külön igazgató alá kerül a ki különben egy tanerőt pótol, s külön igazgatás alá kerülnek az összes elemi tanintézetek.

Boromisza János tekintettel Matkovits József indítványára nem találja arányosnak a munkamegosztást. Átmeneti intézkedésként kéri és indítványozza, hogy maradjanak meg úgy a polgári leányiskola mint az összes elemi iskolák és kisdudovodák továbbra is egy igazgató vezetésével, s mivel a polgári iskolák vezetéséhez magasabb képesítésű polgári iskolai igazgatóra van szükség választassék kellő díjazás mellett egy polgári iskolai tanár meg ezen állásra és osszák be ahhoz az összes népiskolákat is.

Bakodj Márton pártolólaj szólal fel Matkovits József indítványa mellett. Paedagógiailag helyesnek tartja az igazgatói teendők felosztását, szükségesnek pedig azért, mert a jelen állapot továbbra fenn nem tartható. Az eddigi igazgatók mind szabadulni igyekeztek az el. iskolák felelősségterhes vezetésétől. Szükségessé tessék, továbbá ezen megoldást az elemi iskolák, kisdudovodák folytonos szaporodása, és a polgári iskolának fokozatos fejlődése.

Dr Révay N. János azon véleményének ad kifejezést, hogy bármiként történjen a megoldás, a tőkelynek minden kívánalmát nem fogja kielégíteni. Ha két igazgatói állás megszerveztik, s így körvonala lesz az egyik és másik állás működési köre, előállhat azon eset, hogy a népiskolai osztályok szaporulával a népiskolai igazgató nem lesz kötelezhető az új osztályok igazgatására, s így elő fog állni a harmadik igazgatói állás szükségessége. Pártolja Boromisza János indítványát.

Szárics Bertalan szintén Boromisza János indítványát ajánlja elfogadásra.

Bergel Ferenc Matkovits József indítványa mellett foglal állást, mint a város mint fenntartó által is elfogadhatónak tart. Csodálkozik Dr Révay felszólalásán, akinek két igazgató is kevés és mégis egyet akar.

Braun Soma iszk. tag egy igazgatói állást óhajt olyan feltétellel azonban, hogy a pályázattól elemi népiskolai oklevéllel bíró tanítók ne zárassanak ki, népiskolák igazgatásáról lévén szó.

Ezek meghallgatása után elnök Szabó László kijelenti, hogy ő is azon álláspontnak a híve, mely továbbra is egy kézben akarja megtartani a népiskolák igazgatását. Véleménye az, hogy mivel a polgári iskola is népiskola, támaszkodván a törvényre mely ezt megszabja, de e tárgyban megkérdezte a kir. tanfelügyelőt és a ki szintén ezen állásponton van, helyesnek találja, hogy továbbra is egy igazgató alkalmazassék s a pályázat polgári iskolai képesítéssel hirdettessék ki.

Miután még Dr Deák Lukács Matkovits indítványa mellett szólalt fel és ajánlta elfogadásra, Bergel Ferenc pedig azon álláspontra helyezkedve, hogy mivel a polgári iskola is népiskola, kérte, hogy hirdettessék meg tehát a pályázat úgy hogy arra népiskolai oklevéllel bíró tanítók is pályázhatnak, módjában állván az iskolaszéknek ezért a magasabb képesítésűt is megválasztani.

Szabó László elnök felhívta az iszkéki tagokat, hogy azok, a kik Matkovits József indítványát óhajtják elfogadni felállással szavazzanak. Felállott tizenhat tag, Boromisza János indítványa mellett felállással szavazott hat tag.

Miután elnök Matkovits József indítványát vagyis az igazgatói állás ketté választását a többség által elfogadottnak jelentette ki, előterjesztette még, miszerint kívánatos lenne, hogy a két igazgatói teendői úgy osztassanak meg, hogy az egyik a magasabb képesítésű a polgári leányiskolát és a központi elemi iskolát a másik pedig a többi külterri és tanyai iskolákat igazgassa.

Matkovits ezzel szemben kérte az ő indítványa szellemében fenntartani a megosztást.

Elnök újjal felállással szavazásra bocsájtván a kérdést:

Felállással Matkovits József indítványának

egész terjedelmében való fenntartása elfogadása és a polgári leányiskola teljesen külön álló igazgatása mellett szavazott tizenöt tag, az ellenindítvány mellett hét tag, minek után:

Az iskolaszék Matkovits József indítványának egész terjedelmében való határozatba foglalása mellett megkeresi a tek. városi képviselő testületet, hogy az iskolaszék ezen határozatához hozzájárulván a megosztás alapján előálló összesen 200 fitt költség többször folyóvá tegye.

Ezzel az ülés véget ért.

Különfélék.

† **Boros Imre.** Tegnap kísértük örök nyugvó helyére. Ki ne ismerte volna szülő városában a kedves derék papot! — Meghalt, visszaadta lelkét az Úrnak, kitől vette, legyen álma nyugodt, aludja békében azt, míg az angyalok trombitája az Örök-bíró széke elé hívja. — Kedves emlékü halottunkról közöljük dióhéjban szorítottan a következő adatokat életéből. 1828-ban Zentán született közép sorú szülőktől, kik az eleven eszü és kellemes külsejű ifjút taníttatták. Középkorú elvégezvén szíve vágyát követte, a papi pályára lépett. Kalocsa akkori érseke Gróf Nádasdy Ferenc felvette őt az ottani papneveldebe 1846-ban. Mint theologust érték őt az 1848-iki események. A haza veszedelemben lévén többet magával sietett ifju erejét és karját a haza védelmére felajánlani. A világi katasztrófa után mint honvéd főhadnagy az osztrák hadseregbe soroztatott, honnét két év múlva megszabadulván ismét Kalocsára jött theologiai tanulmányait folytatandó, melyet jó sikerrel bevégezvén 1853-ik év őszén pappá szenteltetett. Hatévi különféle helyeken való káplánkodás után 1859-ben székesegyházi hitkönyvvezetővé neveztetett ki. Ily minőségben szerzett érdemeinek jutalmául nyerte 1866-ban a Pestmegyei fajszi plébániát. 1878-ban espereskerületi jegyzővé nevezetett ki. Husz évi itt működése után 1886-ban a jobb jövedelmű kezelei javadalomra léptetett elő. Mindenütt a hívek lelkiúdvéneke előmozdításán fáradozott egyházi fellebbvalóinak teljes megelégedésére, miért is 40 éves papi jubileuma alkalmával 1893-ik évben kegyelmes főpásztorra által veres övvel lett kitüntetve. Bö véralakításánál fogva szélhűdés érte, minek következtében a lelkipásztori teendők végzésére magát képtelennek érezvén javadalmaról folyó év elején lemondott, nyugalmat élvezendő szülővárosában jött, hol őt a jótékony halál szentvedéseitől e hó 7-én a hajnali órákban megmentette. Requiescat in pace! Rokonsai, barátjai és ismerősei sajnó szívvél álják körül sirhanóját.

Rendőri kihágás. Zentai János gépkereskedő a szabadkai úton lévő raktára elé kirakatott egy csomó gépet. Tudvalevőleg az említett úton legelőkelőbb a forgalom s így hamar rájötték hogy ez nagyban nehezíti a közlekedést. A rendőrség felszólítására hogy a gépeket rakassa el az utból Zentai János lakonikus rövidséggel azt válaszolta, hogy neki bizony ebben nem parancsol a kapitányság. Ezért feljelentették s valószínűleg tárczája tartalmának csökkenése fogja rávezetni ama keserű tapasztalatra, hogy mégis csak parancsol a rendőrség, mer' hát rőndnek muszáj lenni.

Halálozás. Folyó hó 7-én d. e. 9 óraker helyezték örök nyugalomra Csatlószy Apollónia férj Vida Sándorné községi tanitónőt. A temetés általános részvét mellett ment végbe. Részt vettek az egész szertartáson a tanítók testületileg, számos jóbarát és ismerős. Méltán sajnálkoztunk ez érzékeny veszteség fölött, mert az elhunytban egy kitűnő tanerőt és igaz barátot veszítettünk. Nyugodjék békében s emléke maradjon velünk!

Új tanfolyam. A miniszterium rendeletéből az adai földneves iskolában is megnyitott a hóban a tanítók részére szervezett tanfolyam. Zenta város közbenjöttével Novoszel János tanítót küldte ki a miniszterium a tanfolyam hallgatására

Egy csapásra két legyet. Varga András többek társaságában lement a Tiszára fürdeni. Hasonló jószándékkal csatlakozott hozzájuk Kovács Mihály is, ki foglalkozására néve hírhedt csavargó. Varga András a jótékony víz lehűltötte s öltözködni kezdett. Szokása szerint belenyúlt a lajbi zsebbe s észrevette hogy a féltetlen őrzött s rejtgetett 40 kr. hiányzik onnan. Képzeltető hogy ez a tapasztalat még a Tisza viznel is jobban lehűltötte. Vaczogó fogakkal rohant a kapitánysághoz. Kovács Mihály, félvén a meghűléstől jónak látta a négy hatoskát egy kis melegítőre átvándoroltatni saját zsebébe gondolván: ha már kívül áztam hát az egyensúly kedvéért ázom belül is. De hát a sors nem engedte e dupla hasznót egész odaadással élvezni, mert míg ő belül ázott, addig Varga a kapitányságnál úgy elázta, hogy ezek feltvén a delikvenst a teljes elolvadástól értenek és bevitték a rendőrséghez. Tettét töredelmesen beismerte, most várja ügytelenségének büntetését.

Marhavész. A szarvasmarhák között ügylátszik ragályszerűen lépett föl nálunk a vértályog. A közelebbi járason lakó Barsi Albert János, Braun Adám, Papp Menyhért és Horti György gazdáknak összesen mintegy 9—10 darab szarvasmarhájuk pusztult el fent nevezett betegségben.

Jótékony czélú előadás. Ágh Aladár színigazgató újból tanubizonyosságát adta önzetlenségének. Frank József ur támogatása mellett — ki a jegyek előadására is vállalkozott — az Izraelita Nőegylet javára f. hó 11-én kedden jótékony czélú előadást rendez, mely alkalommal a „Bányamester“ czímű remek zenéjű operette kerül színre. Ugy a kifizetőt czél, valamint az előadandó darab elég garanciát nyújt a műpártolóknak, miért is kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy tömeges megjelenésükkel támogassák nemes törekvében a jóságú igazgatót.

Eljegyzés. Rudics József városunk szülötte péczeli államvasuti hivatalnok, eljegyezte magát Keszthelyről Révai Miksa kedves leányát Olgát.

Színészettünk. Várakozásunkban nem csalódtunk, mert Ágh Aladár szintársulata a legjobb erőkből van szervezve. Ügyes alakításokkal és kedves előadásukkal elragadják a közönséget. Változatos műsoruk s jól megválasztott darabjaik a rendezőség tapintatosságát eléggé elárulják. Méltán kiérdemlik a közönség háláját. Nem is kíméli a hallgatóság a markát, midőn tapsolni köll. De milyen nagy baj az, hogy a mi derék szintársulatunk nem képes tapsból megélni. Külömben a milyen csekély számú közönség jön össze tapsolni, bizony még ebből is aligha jutna elég a megélhetésre. Csodáljuk, hogy a művészet pártolásában oly jó hírnévnek örvendő Zenta ennyire alzárkózik akkor, midőn ennek kézzelfogható jelét adhatná. Minden elfogultság nélkül ajánljuk — az eddigiek után — a műpártolók szives figyelmébe művészeinket s kérjük, hogy tömeges megjelenésükre érdeemesítsék törekvő társulatunkat. — Jövő heti műsor: Hétfőn: „Goldstein Számi“ Ferenczi Frigyes egyik legkitűnőbb szerepe. Kedden: „Bányamester“, jótékony czéla. Csütörtökön: „Daborah“ színmű, a közszeretben álló Donáthné Őrsy Aranka kitűnő tragikusnő jutalomjátéka.

A „Jelenkor“ heti szemle (Budapest József-utca 81 szám) előfizetési ára egynegyedévre 2 fitt.

Azonnali felvételle tanonczul egy polgár családból származó jó nevelésű fiút keresek. O-Kanisán Szilágyi Sándor vegyeskereskedő.

CSARNOK.

Tévesztett utak.

(Humoreszk)

A tudósok az ember véralakátára való tekintettel a koresmahősöket hevesnek, — a sorsukkal elégtelen s folyton exaltált állapotban lévő embereket épésnek, — a magányt kedvelő anyámaszszonyokat nyálkás vérmérsékletűnek mondják.

Amennyiben Kőcsög Márton úr nem koresmahős, hanem sorsával megelégedett és társaságkedvelő vig ember, — ő egy külön osztályt képez, mint a nyégezűek. Ha születésnapot ünnek, iszik és vigad tiszta szívből; — ha temetésen van, szomorú és őszinte fájddal lommall csúsztatja fél araszttal lejjebb hűsös ajakát s az így megnyúlt gyászos arczon elszántan ereszt ütnák szeméből pár könyvet, mely végig parádézva ábrázata minden útbaeső ránczán állahegyén lecsöppen fényes foltot hagyva maga után. Azonban legigazabb fájddalma sem gátolja valamely légyott, vagy szerelmes látogatás elmulasztásában. Egyszóval föltétlenül hódol minden kübehatásnak és ha hitelt adhatunk szavainak, mindig úgy is érez amint mutatja.

Vig. társaságban különösen szívesen látják, míg a fiatalok szerelmet suttognak egymás fülebe, addig ő a mamákat mulattatja, kik jókat nevetnek bohóságain. De hát mikor olyan eredeti ficzkó ez a Márton úr! Vakmerően vállalkozik az elefánt szerepére és bátran megküzd a nehézségekkel. Külömben is ez a szerep vág össze legjobban vasos testalkatával.

Egyébként ő egy megrögzött agglégény, kire nem sok befolyással van az, ha egy nő anygalarczú, vagy pokoli rütságú, csak szeretetreméltó legyen. Ilyenekért hevülni tud és képes feláldozni nyugalmát.

A zenét módnélkül kedveli. Képes akármeddig előldögélni egy helyen, csakhogy ezt élvezhesse. Nem részeges ember, de ilyenkor megcsik rajta, hogy valamely kávéházban a nagyszerű zenétől megittasodva, reggel felé támolyogva tér lakásába.

Egy ilyen alkalommal midőn lehet, hogy szerelemtől — lehet, hogy zenétől, de megittasodva elhagyta a kávéházat, eszébe jutott, hogy milyen kellemesen lepné meg az ő imádott ideálját, a kedves kis Katinkát az, ha részere most éjjel-zenét vinne. A szándékot tett követte s vitte az egész bandát. Egy hosszú és még két más rövid utczán végig menve megálnak egy bérház előtt. Minthogy az épületben csak a földszinten öt férjhez menni vágyó hajadon lakik és tizenhárom pártában megöszült aggszűz temetkezett a mult kellemes ábrándjaiba, élve a jelen keserű lemondásában, — elővigyázatból olvasni kezdé az ablakokat. Megáll a hatodik ablaknál. Odaszólitja a cigányosság, kik példás csöndben fölvonulván ábrándos lassusággal muzsikálják: „Ha már enyim a szived“ Lassan csaknem zajtalanul nyílik meg az ablak. Márton úr, ki a banda élén áll és érzelmeteljesen deklamál azt nem veszi észre.

Ideális merengéséből kellemetlen krákogó hang ébreszti a rideg valóra.

A mit az utedai lámpa diszkrét világa elárult az egy ki aszott bőtykös karoktól körülfont tarka czicza és egy fodros fejkötőbe burkolt halvány ábrázat volt. A néma éjben pedig recsegő hangon elrebegett hála szót hallatszott.

— Köszönöm kedves ismeretlenem a gyöngéd figyelmet. Igazán olyan jól esik elhagyott szívemnek, e meglepetés. Oh kérem ha tudná! . . . Én már lemondtam mindenről és ime most látom csak hogy csalódtam . . . Igazán azt hittem . . . Nem: nem, ez bohóság volt tőlem, érzem, tudom, hogy még forrón lángolón tudnék szeretni . . .

A cigányok elszéledtek, Márton úr pedig a lámpának háttal, hajlongva s hátrafelé nagyokat lépkedve boszúsán dörmögi:

— Ejnye bizony rosszul olvastam az ablakot.

Nyilttér*)

KRONDORFI SAVANYUVIZ.

Stefánia trónörökösne forrás,

kitünő gyógyviz,

kedvelt asztali viz.

Zentán: Breckner testvérek utjánál kapható.

(* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk)

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SZIGETHY ISTVÁN.

4974./tkv. 896 sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zentai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr Stein Adolf önkéntes árverési kérelme folytán a végrehajtási árverés a zentai kir. jbiróság területén lévő s a zentai 11098 sztkvben foglalt 9339 b/3b/a hrsz. ingatlanra 624 forint kikiáltási árban elrendeltetett és hogy ezen ingatlan az 1896. évi szeptember hó 5-ik napján délelőtt 10 órakor a kebelbeli árverési helyiségbe megtartandó nyilvános árverésen becsáron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzzel a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy ovedékképes értékpapirban letenni.

Zentán a kir. járásbiróság mint tkvi hatóságnál 1896. évi június hó 4-én.

Jánosy kir. jbiró h
Molnár
kir. aljárásbiró.

Bérbeadás.

Fáy utczában nyílt helyen egy jóforgalmú

kovács műhely

egy vagy több évre teljes felszereléssel, vagy a nélkül haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni:

Kovács József

kovács mesterrel,
mint tulajdonossal.

HIRDETÉS.

Van szerencsém a t. cz. közönség szives tudomására hozni, hogy „az isteni gondviselés”-hez címzett gyógyszerárt Chyzer Kálmán úrtól átvettem, azt úgy gyógyszerekkel, mint e szakba vágó bel- és külföldi különlegességekkel gazdagon felszereltem, úgy hogy minden igénynek megfelelni képes vagyok.

Magamat a t. cz. közönség jóindulatába ajánlom. Részemről iparkodni fogok szives bizalmukra érdemessé tenni magamat.

Zenta, 1896. augusztus hó.

Tisztelettel

Jovanovits Vojiszlav

okl. gyógyszerész.

„az isteni gondviselés”-hez címzett gyógyszerárt tulajdonosa.

Prinner Károly és társa

(ezelőtt Prinner és Klier) Bécs II., Táborstrasse 76.

Mindennemű egyházi szerelvények gyára.

Elvállalnak templomok és kápolnák teljes berendezését. Ajánlják magukat a **millennium alkalmára** beszerzendő egyleti és társulati diszszászoló és zászlószalagok elkészítésére a legművészibb kivitelben Tervrajzok és költségvetések, valamint minták kivánság szerint **ingyen és bérmentve.**

A gyártmányok szoliditására a cég jóhírneve kezeskedik.

Nagy választék miseruhák, lobogók, albák és egyéb templomi fehérneműekben; ugyszintén fémművekben, mint: kelyhek, ciboriumok, szentségtartók, csillárok, gyertyatartókban stb.

Kelyhek aranyozása a legtartósabban eszközöltetnek.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárak Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

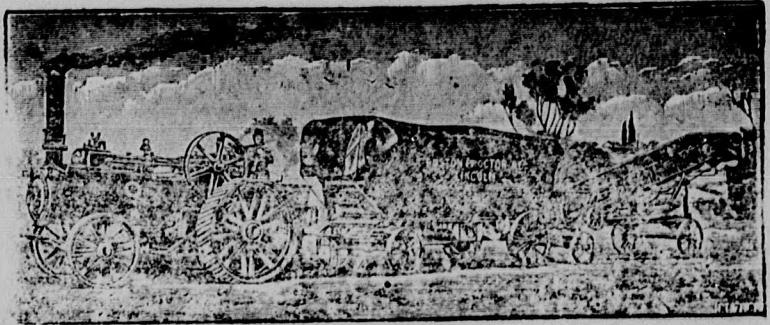
Locomobil és gőzcseplőgép-készletek egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cseplőgépek, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA” legjobb sorvetőgépek, szeckavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok.

Egyetemes aczél-ekék és minden egyéb **2 és 3 vasú ekék** gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevéllel kitüntetve!

RUSTON, PROCTOR & CO. Ltd

lincolni (angol) gépgyár vezérképviselőségénél, BUDAPESTEN kaphatók a legkitünőbb utolérhellen szerkezetű angol **GŐZMOZGONYOK ÉS GŐZCSEPLŐK** és csakis itt kaphatók

a világhírű szabadalmazott Excenter gőzcseplőgépek **könnyök tengelyek nélkül,** kettős tisztító szerkezettel, állítható osztályozó hengerrel.

Ez idő szerint ezek a világ legjobb gőzcseplői. Kivánatra azonban szállítunk könnyök tengelyes gőzcseplőket is.

COMPOUND GŐZGÉPEK.

Ugyanitt rendelhetők meg a világhírű magánjáró gőzcseplőgépek. A jövő gépe.

Nagy választék szalmakaszalók, járgányos cseplőgépek, borprécek, szőlőszedő gépek, szénagyűjtők, vetőgépek, tisztító rosták, kukoriczamorzsolók, szeckavágók, arató és fűkaszálók, konkolyválasztók, valamint minden gazdasági gépek s eszközökben és malomberendezésekben. Árjegyzékkel és mindenemű szakbavagó felvilágosítással és tanácsal készséggel **díjmentesen** szolgálunk

Levelek czimzendők:

Ruston, Proctor & Co. Ltd vezérképviselősége Budapest, V. Lipót-körút 32. szám.

390 arany- és ezüstérem és diszoklevéllel kitüntetve!

Nyom. a „Zentai Hirlap” nyomdájában.

A gyár alapítottott 1840-ben. — Allandán 2500 munkást foglalkoztat.